

**แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสุต 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา
ท่าขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี**

**GUIDELINES FOR DIGITAL LEARNING MANAGEMENT BASED ON THE FIVE
BAHUSSUTA PRINCIPLES FOR THE EDUCATIONAL NETWORK SCHOOLS IN
THAKHANUN-SAHAKORNNIKHOM, KANCHANABURI PROVINCE**

¹พระพงษ์สิทธิ์ สนตจิตโต (พลชา) Phra Pongsit Santajitto (Phoncha)

²พระสุรัชย์ สุรชัย Phra Surachai Surachayo

³อรุณรัตน์ วิไลรัตนกุล Aroonrad Wilairatdanakun

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Yyu4027@hotmail.com

Article Received: March 11, 2026. Revised: September 24, 2026. Accepted: September 26, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสุต 5 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสุต 5 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรทั้งหมดในการวิจัยจำนวน 153 คน ทำการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 รูป/คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของโรงเรียนเครือข่ายอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการเข้าถึงดิจิทัล ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล และด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล ตามลำดับ 2) วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสุต ได้แก่ ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล เน้นออกแบบตามบริบท ครูเป็นนวัตกรบูรณาการความรู้ ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล เน้น Active Learning ผ่าน LMS ภายใต้คำแนะนำครู ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล ร่วมมือจัดสรรอุปกรณ์ลดความเหลื่อมล้ำมอบโอกาสที่เท่าเทียม ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ใช้แพลตฟอร์มสื่อสาร สร้างชุมชนเรียนรู้ (PLC) และเร่งพัฒนาศักยภาพครู ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล สร้างวิจาร์ณญาณคัดกรองข้อมูล ใช้ Big Data วิเคราะห์ผลรอบด้าน 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสุต 5 ได้แก่ ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล รวบรวมข้อมูลรอบด้าน สรุปประเด็นให้จำง่าย เน้นโต้ตอบ กระตุ้นการคิดลึกซึ้ง และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ผลงานจริง ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล ใช้ปัญญาเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูล ถ่ายทอดเพื่อทบทวน ไตร่ตรองสาระสำคัญ และวิเคราะห์เชื่อมโยงทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงอย่างถูกต้อง ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล เปิดรับข้อมูลหลากหลาย จัดจำประเด็นแม่นยำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นพิจารณาจนแตกฉาน และแยกแยะข้อเท็จจริงสรุปเป็นแนวคิดตนเอง ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล มีสติคัดกรองข้อมูลก่อนแชร์ สื่อสารด้วยภาษาสุภาพ เหมาะสมกับกาลเทศะและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างประโยชน์

สูงสุดด้วยความเข้าใจ ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล เปิดรับและตรวจสอบข้อมูลรอบด้าน แลกเปลี่ยนเพื่อ
ทบทวน ไตร่ตรองหาความน่าเชื่อถือ และวิเคราะห์เจตนาให้เข้าใจลึกซึ้งก่อนเชื่อถือ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล, กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา, หลักพหุสูตร 5

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to study the state of digital learning management of the Thakhanun–Sahakon Nikhom Educational Management Network School Group, Kanchanaburi Province; 2) to study the methods for digital learning management based on the Five Bāhussuta Principles; and 3) to propose guidelines for digital learning management based on the Five Bāhussuta Principles for the network schools. This study employed a mixed-methods approach. The quantitative component utilized questionnaires administered to the entire population of 153 participants, with data analyzed using percentages, means, and standard deviations. The qualitative component involved interviews with 7 key informants, and the data were analyzed using content analysis.

The research findings revealed that: 1) The state of digital learning management of the network schools was overall at a high level. Ranking from highest to lowest mean scores, the aspects were: Digital Communication, followed by Digital Access, Digital Media Analysis, Digital Media Creation, and Digital Media Usage, respectively. 2) The methods for digital learning management based on the Five Bāhussuta Principles included: Digital Media Creation, emphasizing context-based design with teachers acting as innovators who integrate knowledge; Digital Media Usage, focusing on Active Learning through Learning Management Systems (LMS) under teacher guidance; Digital Access, collaborating to allocate devices, reduce inequality, and provide equal opportunities; Digital Communication, utilizing communication platforms to build Professional Learning Communities (PLC) and accelerate teacher capacity development; and Digital Media Analysis, fostering critical judgment to filter information and utilizing Big Data for comprehensive analysis. 3) The guidelines for digital learning management based on the Five Bāhussuta Principles were: Digital Media Creation involves comprehensive data collection, summarizing key points for easy retention, emphasizing interactivity, stimulating deep critical thinking, and applying technology to create tangible works. Digital Media Usage employs wisdom to access and verify information, transferring knowledge for review, reflecting on the essence, and analytically linking theory to correct practice. Digital Access requires openness to diverse information, accurate recall key points, exchanging opinions, considering thoroughly to achieve mastery, and distinguishing facts to synthesize personal insights. Digital Communication requires mindfulness in filtering information before sharing, communicating with polite language appropriate to the time, place, and target audience to maximize benefits through mutual understanding. Digital Media

Analysis involves receiving and verifying comprehensive information, exchanging views for review, evaluating credibility, and deeply analyzing intentions before placing trust in information.

Keywords: Digital Learning Management, Educational Network Schools, Five Bāhussuta Principles

บทนำ

ในปัจจุบัน โลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา เทคโนโลยีเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้อย่างรวดเร็ว หลากหลาย และสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ระบบการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ระบบการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรเปิดกว้างแบบออนไลน์ ได้เข้ามาเป็นทางเลือกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ทักษะการแก้ไขปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ที่เน้นให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ซึ่งต้องการให้การศึกษาเป็นไปในทิศทางที่สนับสนุน การเรียนรู้ผ่านดิจิทัล และการพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (วรฤต เกื่อนช้าง, 2561) แต่ปัจจุบันพบปัญหาและข้อจำกัดของการจัดการเรียนรู้ดิจิทัล การจัดการเรียนรู้ดิจิทัลในพื้นที่ชนบทยังคงเผชิญกับ 3 ข้อจำกัดสำคัญ ได้แก่ 1) ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียรและอุปกรณ์ดิจิทัลไม่เพียงพอ 2) ความพร้อมของครูผู้สอน ที่ยังขาดทักษะด้านเทคโนโลยี 3) ทักษะของผู้เรียนที่ต้องพัฒนาทักษะ Self-Directed Learning (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565)

กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาท่าขนุน-สหกรณ์นิคม เป็นการรวมกลุ่มของโรงเรียนในพื้นที่ตำบลท่าขนุนและตำบลสหกรณ์นิคม อำเภอดงพิกุล จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 8 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนอนุบาลทองพิกุล 2) โรงเรียนวัดปรังกาสิ 3) โรงเรียนบ้านจันเคย์ 4) โรงเรียนเสนาหงส์ 5) โรงเรียนบ้านอุล่อง 6) โรงเรียนบ้านหินแหลม 7) โรงเรียนบ้านดินโส และ 8) โรงเรียนบ้านสะพานลาว (ประทุม สัจจินานนท์, 2564) โดยมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เช่น ชาวไทยพื้นถิ่น กะเหรี่ยง มอญ และกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ซึ่งมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จากบริบทพหุวัฒนธรรมและความห่างไกลของพื้นที่ซึ่งมีอุปสรรคด้านภาษาและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อ การมีแนวทางจัดการเรียนรู้ดิจิทัลที่เฉพาะเจาะจงจะช่วยให้ครูสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นสะพานเชื่อมข้ามกำแพงทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การใช้สื่อภาพหรือเสียงสำหรับเด็กกลุ่มชาติพันธุ์ จะช่วยลดช่องว่างทางการศึกษา และทำให้ครูสามารถบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับโลกสมัยใหม่ได้อย่างกลมกลืน เพื่อประกันโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมสำหรับผู้เรียนทุกคน

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องหาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งหนึ่งในแนวทางที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้คือ หลักพหุสูตร ประกอบด้วย 1) พหุสูตรา (ฟังมาก) 2) ธตา (จำได้) 3) วจสา ปริจิตา (คล่องปาก) 4) มนสาอนุเปกขิตา (ฟังเข้าใจ) 5) ทิฏฐิยา สุปฏิวิทธา (ขอได้ด้วยทฤษฎี) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2551) ซึ่งเป็นหลักการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้แบบองค์รวม ประกอบด้วย การเรียนรู้จากการฟังและศึกษาข้อมูล การจดจำและประยุกต์ใช้ความรู้ การฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และการเข้าใจเนื้อหาด้วยปัญญาอย่างลึกซึ้ง หลักการดังกล่าวสามารถบูรณาการเข้ากับการเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะและความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับโรงเรียนและระบบการศึกษาของประเทศโดยรวม

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา “แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี” เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาวิธีการจัดแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นจำนวน 153 คน ผู้วิจัย เลือกใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 รูป/คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษากลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านดิจิทัล/เทคโนโลยีการศึกษา และกลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธบริหารการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล ด้านการเข้าถึงดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล และด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน

ประมาณค่า 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.955 6) ปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

ที่	สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวม	ระดับปฏิบัติการ		แปลผล	ลำดับ
		μ	σ		
1	การสร้างสื่อดิจิทัล	4.10	0.38	มาก	4
2	การใช้งานสื่อดิจิทัล	4.10	0.38	มาก	4
3	การเข้าถึงสื่อดิจิทัล	4.48	0.57	มาก	2
4	การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล	4.49	0.54	มาก	1
5	การคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล	4.42	0.48	มาก	3
	รวม	4.32	0.41	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารสื่อดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล การคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล และด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล

2. วิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา
ท่าขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

2.1 ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล พบว่า ควรออกแบบให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและ
ชุมชน มุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับประสบการณ์จริงและหลักธรรมในวิถีชีวิต โดยคำนึงถึง
ความหลากหลายของรูปแบบสื่อและความยืดหยุ่นที่ตอบสนองต่อความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิด
ความเข้าใจพื้นฐานและการเลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งครูผู้สอนควรมีบทบาทสำคัญในการเป็น
วิศวกรผู้สร้างสรรค์และพัฒนาเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญคือการได้รับการสนับสนุน
ด้านงบประมาณและการวางแผนโครงการที่ชัดเจน เพื่อประกันความต่อเนื่องของการดำเนินงานและสร้างการ
มีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณค่าของการเรียนรู้ที่มีความหมายและยั่งยืน

2.2 ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล พบว่า ควรดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของครูผู้สอนเพื่อ
ชี้นำทิศทางการเรียนรู้ที่ถูกต้องและส่งเสริมทักษะการค้นคว้าวิจัย โดยผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจใน
เครื่องมือดิจิทัลอย่างถ่องแท้เพื่อการเลือกใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา ทั้งนี้ แพลตฟอร์มการเรียนรู้ควรได้รับการ
ออกแบบให้มีความสะดวกในการเข้าถึงและมีความสมบูรณ์ของเนื้อหา เพื่อรองรับกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก
(Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สื่อสาร ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และสะท้อนผล
การเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการบูรณาการระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) และแหล่งสารสนเทศออนไลน์
ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีความทันสมัยและตอบสนองต่อศักยภาพของ
ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

2.3 ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล พบว่า ควรอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและเครือข่าย
ในการจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล โดยเฉพาะในกลุ่มเป้าหมายที่มี
ข้อจำกัดด้านความพร้อมและงบประมาณ ทั้งนี้ จำเป็นต้องคำนึงถึงมาตรการความปลอดภัยสารสนเทศและ
การคัดกรองเนื้อหาที่เหมาะสม ควบคู่กับการพัฒนาระบบการเข้าถึงงานที่สะดวกและไม่ซับซ้อน อย่างไรก็ตาม
การสนับสนุนเชิงนโยบายจากภาครัฐและชุมชนในการจัดตั้งศูนย์ทรัพยากรส่วนกลางยังคงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อ
ขจัดข้อจำกัดด้านสิทธิการเข้าถึงข้อมูลและประกันโอกาสในการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกกลุ่มให้เป็นไปอย่างทั่วถึง
และเท่าเทียมกัน

2.4 ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล พบว่า ควรบูรณาการแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเป็น
ศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานระหว่างครู นักเรียน และสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการ
ออกแบบกระบวนการสื่อสารสองทาง ที่มีความชัดเจน สร้างสรรค์ และเข้าถึงได้ง่าย เพื่อเอื้อต่อการสร้าง
ปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทั้งนี้ กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบ
ดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผล คือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านโครงการอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้จาก
ระดับบริหารสู่ระดับปฏิบัติการ เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรทางการศึกษามีความพร้อมในการนำเครื่องมือดิจิทัลไป
ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

2.5 ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล พบว่า ควรกำหนดเกณฑ์ชี้วัดแบบองค์รวมที่ครอบคลุมมิติ
ความรู้ ทักษะกระบวนการ และจริยธรรมทางดิจิทัล โดยมุ่งเน้นการสร้างวิจรณ์ญาณในการคัดกรองความ
ถูกต้องของข้อมูลและพฤติกรรมการใช้งานอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ ควรบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศขั้นสูง
และระบบการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data Analytics) มาสนับสนุนการสังเคราะห์องค์ความรู้และการ
ตัดสินใจเชิงบริหาร ควบคู่กับการประเมินผลแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ผล

สะท้อนกลับที่ลึกซึ้งและรอบด้าน อันจะนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอย่างยั่งยืน

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษาท่าขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี

3.1 การสร้างสื่อดิจิทัล (Digital Media Design) (1) การจัดทำสื่อดิจิทัลด้วยตนเอง ต้องมีความกว้างขวาง รวบรวมข้อมูลจากแหล่งปราชญ์ ผู้รู้ หรือหนังสือหลายเล่ม การจัดทำสื่อที่สรุปประเด็นจากหลายแหล่ง โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาจัดทำสื่อ การบรรยายสดที่สรุปเนื้อหาสำคัญ การจัดทำสื่อนั้นการฟัง (พหุสูตร) (2) การจัดทำสื่อต้องสรุปประเด็นหลักสำคัญ นำมาถ้อยแถลงให้สามารถนำไปใช้ได้จริง จำง่าย แม่นยำ และมองเห็นเป็นภาพรวม สร้างสื่อที่สรุปใจความสำคัญ สรุปข้อความ ที่ง่ายและจดจำได้ (ธดา) (3) การจัดทำสื่อควรออกแบบให้เกิดการทบทวน พูดคุย หรือท่องจำ จนเกิดความชำนาญ จัดทำสื่อเป็นวิดีโอ สั้นแบบถาม-ตอบ จัดทำสื่อเป็นใบงาน สร้างสื่อประเภทวิดีโอแบบโต้ตอบหรือแอปพลิเคชันที่ให้ผู้เรียนได้พูด อ่าน หรือตอบคำถาม เพื่อฝึกการท่องจำและนำไปใช้จริง (วจสา ปริจิตา) (4) การจัดทำสื่อควรส่งเสริมการคิดตาม เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและฝังใจตัวอย่าง คำถามปลายเปิดให้วิเคราะห์ วิเคราะห์ที่ใช้หลัก พัฒนาสื่อที่เน้นการทำความเข้าใจเชิงลึก แบบทดสอบออนไลน์ หรือกรณีศึกษา เพื่อให้เนื้อหาฝังลึกในความจำ (มนสาณเพกขิตา) และ (5) การจัดทำสื่อต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของเนื้อหา เหตุและผลประปรัง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง จัดทำสื่อจำลองสถานการณ์ โครงการ การจัดทำสื่ออาจใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง (ทัญญา สุปฏิวิทธา)

3.2 การใช้งานสื่อดิจิทัล (Digital Media Using) (1) การใช้งานสื่อดิจิทัลต้องวิเคราะห์และไตร่ตรอง การใช้งานสื่อด้วยปัญญา ต้องใช้ความรู้มากที่ได้ฟัง การใช้ช่องทางสื่อดิจิทัลโดยกาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ โดยเน้นการฟังให้มาก การเลือกใช้งานสื่อที่หลากหลาย (พหุสูตร) (2) การใช้สื่อบันทึกข้อมูล เพื่อจดจำสาระสำคัญ ไม่ใช่อ่านผ่านๆ ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง (ธดา) (3) การใช้งานสื่อดิจิทัลด้วยการถ่ายทอดข้อมูลที่ได้จากสื่อโดยการเล่าให้ผู้ฟัง อภิปราย หรืออัดคลิป ไฟล์เสียง เพื่อทบทวนความเข้าใจของตนเอง คำจริงและถูกต้อง สื่อสารข้อมูลที่จริง โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง ใช้ถ้อยคำสุภาพ นุ่มนวล ชวนฟัง เป็นเชิงบวก (วจสา ปริจิตา) (4) การใช้ปัญญาไตร่ตรองสื่ออย่างลึกซึ้ง โดยไม่มองหายหรือเชื่อกันที่เห็น เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญและความถูกต้องอย่างถ่องแท้ เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบและเจตนาที่แท้จริงของสื่อต่างๆ ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ หรือแบ่งปันต่อ (มนสาณเพกขิตา) และ (5) การใช้งานสื่อโดยการนำข้อมูลที่รับจากสื่อมาวิเคราะห์ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงกับทฤษฎี หรือหลักการ เพื่อสรุปเป็นความรู้ใหม่และนำไปประยุกต์ใช้จริงได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อ หรือแก้ปัญหาอย่างมีปัญญา (ทัญญา สุปฏิวิทธา)

3.3 การเข้าถึงสื่อดิจิทัล (Access to Digital Media) (1) การเข้าถึงสื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องเปิดรับข้อมูลจากหลายแหล่ง เรียนรู้ให้หลากหลาย เปิดใจกว้างในการรับสาร การเข้าถึงสื่อโดยการเป็นผู้ฟัง หรือผู้รับสื่อที่ฟังมาก ศึกษาถาม ขยันค้นคว้า เรียนรู้ข้อมูลให้รอบด้าน และจดจำสาระสำคัญ (พหุสูตร) (2) การเข้าถึงสื่อผู้เรียนต้องจดจำสาระสำคัญ ประเด็นหลัก โดยใช้การจดบันทึก หรือจับประเด็นสำคัญของข่าวสารให้แม่นยำ แยกแยะความคิดกับอารมณ์ออกจากกัน รู้เท่าทันเนื้อหา พิจารณาความจริง ไม่เชื่อกันที่ และไม่ส่งต่อข้อมูลที่สร้างความเสียหาย (ธดา) (3) การเข้าถึงสื่อผู้เรียนต้องนำสารที่ได้รับมาทบทวน พูดคุย หรือแลกเปลี่ยน เพื่อให้เข้าใจสารนั้นอย่างชัดเจน ฝึกฝนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารแล้วถ่ายทอด หรือสื่อสาร

ออกมาได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน เหมาะสมกับกาลเทศะ ถูกต้องตามเนื้อหา และมีวาทีศิลป์ การทำข้อมูลที่ได้รับมาให้เชี่ยวชาญจนสามารถพูด หรือบรรยายได้ (วจสา) (4) การเข้าถึงสื่อผู้เรียนต้องพิจารณาใคร่ครวญจนเห็นเป็นภาพ เกิดความสว่างชัดเจนในใจ ไม่เชื่อกันที่ แต่คิดวิเคราะห์ สร้างภาพในใจ นึกถึงประเด็นสำคัญ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในใจต้องเชื่อมโยงข้อมูล การนึกคิดจนแจ่มแจ้งช่วยให้สามารถสร้างภาพรวมของเนื้อหา นำไปสู่การสรุปแนวคิดใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น (มนสาณูปกชิตา) และ (5) การเข้าถึงสื่อผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่รับมาพิจารณาไตร่ตรองให้แตกฉานจนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถสรุปเป็นหลักการและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง หรือสรุปเป็นแนวคิดของตัวเองได้ ดีใจพทย์ให้แตกแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น สามารถสรุปสาระสำคัญของสื่อที่อ่าน หรือฟังได้ด้วยตัวเอง (ทัญญูญา สุปฏิวิทธา)

3.4 การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Communication) (1) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องใช้สื่อโซเชียลมีเดียและแพลตฟอร์มออนไลน์ อย่างมีสติ เพื่อรับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย รอบด้าน และสร้างสรรค์ โดยเน้นการคิดวิเคราะห์การคัดกรองข้อมูลจริง หรือเท็จก่อนแชร์ และใช้เป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลต้องใช้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ (พหุสสุตา) (2) จดจำสาระสำคัญ วิเคราะห์ และคัดกรองข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ก่อนนำไปใช้ หรือแชร์ต่อ มีทัศนคติที่ถูกต้องในการใช้สื่อ ไม่ใช่เพื่อสร้างความแตกแยก หรือแชร์ข้อมูลปลอม การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลการนำข้อมูลด้วยความสุภาพ จริงใจ และเป็นประโยชน์ เน้นเจตนาบริสุทธิ์ในการสื่อสาร ไม่มุ่งร้ายผู้อื่น ไม่นินทาว่าร้าย คำนึงถึงเวลาและสถานที่ในการสื่อสาร การตรวจสอบข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ก่อนส่งต่อเสมอ (ธดา) (3) นำเสนอข้อมูลด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย สร้างสรรค์ ผ่านสื่อหลากหลายรูปแบบ การสื่อสารบนสื่อดิจิทัลต้องสร้างสรรค์คำพูดและข้อมูล ส่งสารที่ถูกต้อง ชัดเจน และเป็นประโยชน์ ไม่สร้างข้อมูลเท็จ หรือข้อมูลที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ใช้ภาษาที่เหมาะสมและสุภาพ (วจสา ปริจิตา) (4) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาว่าผู้รับสารคือใคร มีภูมิหลังอย่างไรก่อนโพสต์ หรือส่งข้อความ ผู้เรียนต้องเลือกเนื้อหาที่เหมาะสม และเลือกใช้ภาษาและสาระให้เหมาะสมกับวัยและระดับสติปัญญาของผู้อ่าน รูปแบบที่ใช้และใช้รูป วิดีโอ ข้อความที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและการเสพสื่อของกลุ่มเป้าหมายนั้น ๆ การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัลเน้นสร้างประโยชน์สูงสุด ไม่สร้างข่าวปลอม หรือแชร์ข้อมูลที่สร้างความเกลียดชัง (มนสาณูปกชิตา) และ (5) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล ต้องไม่สื่อสารเพียงเพราะจามา หรือเห็นผ่านตา แต่ต้องขบคิดจนแตกฉาน การประยุกต์สื่อก่อนจะแชร์ หรือสร้างเนื้อหา ผู้เรียนควรตรวจสอบที่มาและความถูกต้อง ต้องสามารถสรุปสาระสำคัญได้ด้วยตัวเอง ควรเน้นการนำเสนอข้อมูลที่ผ่านการย่อย และสังเคราะห์ให้เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้รับสารได้รับคุณค่าที่แท้จริง (ทัญญูญา สุปฏิวิทธา)

3.5 การคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล (Digital Media Critical Thinking) (1) การวิเคราะห์สื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทางดิจิทัล ไม่จำกัดเพียงด้านเดียว เพื่อให้เห็นภาพรวมที่กว้างขวาง ทั้งข่าวสารทางศาสนา วัฒนธรรม และสังคม การประยุกต์ใช้คุณสมบัติของผู้มีความรู้มากมาใช้ในกระบวนการรับสารและวิเคราะห์ข้อมูลในโลกออนไลน์ เพื่อให้เกิดการรู้เท่าทันสื่อ (พหุสสุตา) (2) การวิเคราะห์สื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องใช้ข้อมูลเป็นศูนย์กลางโดยการอ้างอิงถึงกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อให้เข้าใจประสิทธิภาพของสื่ออย่างแม่นยำ ผู้เรียนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายช่องทาง ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์ สื่อดิจิทัล การวิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบ และบรรยายรายละเอียดของข้อความ หรือสื่อ เพื่อหาความหมายที่ซ่อนอยู่ การรู้จักแยกแยะและประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อ ต้องให้เครดิตเจ้าของข้อมูลและปฏิบัติตามสัญญาอนุญาต ควรมีทักษะในการป้องกันการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ และเคารพความ

เป็นส่วนตัวของผู้อื่น (ธตา) (3) นำข้อมูลที่ได้รับมาทบทวน วิเคราะห์เนื้อหาตรวจสอบความถูกต้อง และพูดคุยแลกเปลี่ยนประเด็นกับผู้อื่นในสังคมออนไลน์ การนำเนื้อหา หรือข่าวสารบนโลกออนไลน์มาทำความเข้าใจ จำสาระสำคัญได้แม่นยำ แล้วทบทวนวิเคราะห์ซ้ำ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถจดจำ ข้อมูลสำคัญได้ดี (วรสา ปริจิตา) (4) การวิเคราะห์สื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่ได้รับมาพิจารณาตรึงตรอง จนเห็นภาพชัดเจนและเข้าใจสาระสำคัญอย่างถ่องแท้ ต้องใช้ความคิดพิจารณา ตรวจสอบที่มา ความสมเหตุสมผล และผลกระทบของข้อมูลที่ได้รับ เพื่อหลีกเลี่ยงข่าวปลอม นำข้อมูลนั้นมาคิดทบทวนในใจ เพื่อตรวจสอบลำดับเหตุการณ์ ความเป็นเหตุเป็นผล และความน่าเชื่อถือของเนื้อหา (มนसानุ เปกขิตา) และ (5) การวิเคราะห์สื่อดิจิทัล ผู้เรียนต้องวิเคราะห์เจตนาโดยการทำทำความเข้าใจลึกซึ้งว่าสื่อ นั้นถูกสร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด ช่วยป้องกันการตกเป็นเหยื่อของ ข่าวลวง หรือข้อมูลสร้างความแตกแยกขบให้แตกด้วยทฤษฎี ใช้หลักการหรือเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลดิจิทัลก่อนเชื่อ หรือส่งต่อที่ ถูกต้องพัฒนาทฤษฎี หรือความเห็น ให้เป็นกลาง ไม่ลำเอียงตามกระแสโซเชียลมีเดีย (ทิฏฐิยา สุปฏิวิทธา)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัล กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อ สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการสื่อสารสื่อดิจิทัล รองลงมาคือ ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล การคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล และด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า พฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของผู้บริหารและครูที่เน้นการใช้โซเชียลมีเดียเพื่อการติดต่อสื่อสารและการสืบค้นข้อมูลเป็นหลัก ทำให้เกิดความคุ้นเคยจนเป็นทักษะพื้นฐาน ในขณะที่ ด้านการสร้างและด้านการใช้งานจัดเป็นทักษะดิจิทัลขั้นสูงที่ต้องอาศัยความรู้เชิงเทคนิค และความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อิจิทัลที่ซับซ้อน ประกอบกับอาจมีข้อจำกัดด้านความพร้อมของอุปกรณ์ โปรแกรมลิขสิทธิ์ หรือภาระงานที่รัดตัว ทำให้ขาดโอกาสในการฝึกฝนเพื่อให้นำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิตินันท์ ปัญงพงษ์ และคณะ (2568) ที่พบว่า ผู้บริหาร ครู และบุคลากรมีปฏิสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ สามารถเข้าถึงระบบได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีความพึงพอใจสูง สอดคล้องกับผลการวิจัยของวชิระ บุญสาร (2564) ที่เสนอแนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรดิจิทัล โดยเน้นให้สถานศึกษาสำรวจความต้องการด้านเทคโนโลยีและจัดสรรทรัพยากรดิจิทัลให้เพียงพอและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิตรี ผิวงาม และคณะ (2566) ที่ชี้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานดิจิทัลช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับการที่โรงเรียนเครือข่ายมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านสื่อดิจิทัล

2. ผลการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี อภิปรายผลการวิจัยตามรายด้านดังนี้

2.1 ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล พบว่า ควรออกแบบสื่อให้ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาและวิถีชีวิต โดยบูรณาการทฤษฎีควบคู่การปฏิบัติ ครูต้องสวมบทบาทนักสร้างสรรค์เนื้อหา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสร้างสื่อดิจิทัลควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและชุมชน ความรู้

พื้นฐานของผู้เรียน ความหลากหลายของสื่อ และบทบาทเชิงสร้างสรรค์ของครู รวมถึงการสนับสนุนด้านงบประมาณ ซึ่งเชื่อมโยงกับหลักคิดและเข้าใจของพหุสุต 5 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกผ่านการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤตย์พัช สารนอก และคณะ (2562) ที่พบว่า ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกสร้างสื่อและนำเสนอเรื่องราวดิจิทัลด้วยตนเอง เกิดทักษะการคิด การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม

2.2 ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล พบว่า ควรดำเนินการภายใต้คำแนะนำของครูและผู้เรียนต้องเข้าใจเครื่องมืออย่างถ่องแท้ แพลตฟอร์มต้องเข้าถึงง่ายและเนื้อหาสมบูรณ์ รองรับการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นการลงมือปฏิบัติและการตรวจสอบข้อมูล ผ่านการใช้ระบบ LMS และแหล่งสารสนเทศออนไลน์ที่หลากหลาย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ทันสมัยและตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การใช้งานสื่อดิจิทัลควรอยู่ภายใต้การดูแลของครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก นักเรียนเข้าใจเครื่องมืออย่างถ่องแท้ และใช้ระบบที่หลากหลาย เช่น LMS และแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับหลัก “ห้อง” และ “จำ” ของพหุสุต 5 ที่เน้นการย้ำซ้ำเพื่อสร้างความคล่องแคล่วและความเข้าใจในเนื้อหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีสุตา ดวงไธดี และวัชร ช่างบุญเรือง (2567) ที่พบว่า หลังโควิด-19 ครูมีการใช้สื่อดิจิทัลมากขึ้น โดยเฉพาะเครื่องมือสร้างและนำเสนอ ซึ่งช่วยให้นักเรียนได้ฝึกใช้งานจริงและเกิดการเรียนรู้เชิงรุกมากขึ้น

2.3 ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล พบว่า ควรสร้างความร่วมมือเพื่อจัดสรรโครงสร้างพื้นฐานและลดความเหลื่อมล้ำ โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดแคลน ต้องมีมาตรการความปลอดภัยสารสนเทศและระบบเข้าใช้งานที่ไม่ซับซ้อน สิ่งสำคัญคือการสนับสนุนเชิงนโยบายจากภาครัฐในการจัดตั้งศูนย์ทรัพยากรกลาง เพื่อจัดซื้อจัดจ้างและประกันโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ของทุกคนอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดให้ผู้เรียนเข้าถึงสื่อดิจิทัลอย่างเท่าเทียม ปลอดภัย และสะดวก เป็นการลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลผ่านความร่วมมือจากโรงเรียน เครือข่าย ชุมชน และภาครัฐ สอดคล้องกับหลัก “ฟัง” และ “จำ” ที่เน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวัชร ช่างบุญเรือง (2564) ที่พบว่า สถานศึกษาสำรวจความต้องการและจัดสรรทรัพยากรเทคโนโลยีเพื่อความเท่าเทียมในการเรียนรู้ดิจิทัล

2.4 ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล พบว่า ควรใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการสื่อสารสองทางที่ชัดเจนและสร้างสรรค์เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกัน กุญแจสำคัญคือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านการอบรมให้มีความพร้อมในการใช้เครื่องมือดิจิทัลจัดการเรียนการสอน และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสื่อสารควรเป็นแบบสองทาง ใช้แพลตฟอร์มกลางเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทำงานร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลัก “ฟัง” และ “เข้าใจ” ที่เน้นการรับฟัง ปฏิสัมพันธ์ และการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิตินันท์ ปัญญพงษ์ และคณะ (2568) ที่พบว่า ครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจสูงต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใน PLC ซึ่งช่วยเสริมการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันในระดับเครือข่าย

2.5 ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล พบว่า ควรกำหนดเกณฑ์ชี้วัดที่ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และจริยธรรม เน้นสร้างวิจาร์ณญาณในการคัดกรองข้อมูล ควรนำเทคโนโลยีขั้นสูงและ Big Data มาช่วยสังเคราะห์องค์ความรู้และการตัดสินใจบริหาร ควบคู่กับการประเมินผลแบบผสมผสาน เพื่อสะท้อนผลสู่การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การใช้สื่อดิจิทัลควร

ส่งเสริมการวิเคราะห์เชิงลึกและการประเมินรอบด้าน โดยคำนึงถึงความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ซึ่งตรงกับหลัก “คิด” และ “เข้าใจ” ของพหุสูตร 5 ที่เน้นการใช้ปัญญาอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของสาวตรี ผิวงาม และคณะ (2566) ที่พบว่า การเรียนรู้แบบโครงงานในสภาพแวดล้อมดิจิทัลสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขนุน-สทภณนิคม จังหวัดกาญจนบุรี อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านการสร้างสื่อดิจิทัล พบว่า มีแนวทาง ดังนี้ 1) ต้องมีความกว้างขวาง รวบรวมข้อมูลจากแหล่งปราชญ์ ผู้รู้ การจัดทำสื่อเน้นการฟัง (พหุสูตร) 2) ต้องสรุปประเด็นหลักสำคัญที่สุด สร้างสื่อที่สรุปใจความสำคัญ สรุปข้อความ ที่ง่ายและจดจำได้ (ธตา) 3) การจัดทำสื่อต้องเกิดจากการพูดคุย หรือท่องจำ ที่ให้ผู้เรียนได้พูด อ่าน หรือตอบคำถาม (วจสา ปริจิตา) 4) ควรส่งเสริมการคิดตาม เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และฝังใจ ฝังลึกในความจำ (มนสาณูปกชิตา) 5) เชื่อมโยงเนื้อหา จำลองสถานการณ์ โครงงาน การจัดทำสื่ออาจใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง (ทัญญา สุปฏิวิทธา) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การนำหลักพหุสูตร 5 มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ครบวงจร ตั้งแต่การคัดกรองเนื้อหาที่ถูกต้อง การสรุปความให้ง่าย การกระตุ้นให้ได้ตอบ จนถึงการคิดวิเคราะห์และประยุกต์ใช้จริง ซึ่งช่วยยกระดับสื่อดิจิทัลให้สามารถพัฒนาปัญญาของผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้งและยั่งยืน สอดคล้องผลการวิจัยของพระครูปลัดประภัสสร์ ปนาโท และคณะ (2563) ที่พบว่า หลักพหุสูตร 5 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการฟัง การจำ และการเข้าใจ และส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3.2 ด้านการใช้งานสื่อดิจิทัล พบว่า มีแนวทาง ดังนี้ 1) ต้องวิเคราะห์และไตร่ตรอง การใช้งานสื่อด้วยปัญญา การใช้ช่องทางสื่อดิจิทัลโดยกาประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ (พหุสูตร) 2) การใช้สื่อบันทึกข้อมูล เพื่อจดจำสาระสำคัญ ไม่ใช่อ่านผ่านๆ ตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้อง (ธตา) 3) การถ่ายทอดข้อมูลโดยการเล่าให้ผู้อื่นฟัง เพื่อทบทวนความเข้าใจของตนเอง (วาจา ปริจิตา) 4) การใช้ปัญญาไตร่ตรองสื่ออย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เข้าใจสาระสำคัญและความถูกต้องอย่างถ่องแท้ก่อนนำไปใช้ประโยชน์ หรือแบ่งปันต่อ (มนสาณูปกชิตา) 5) การนำข้อมูลที่ได้รับจากสื่อมาวิเคราะห์ คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เชื่อมโยงกับทฤษฎี และนำไปประยุกต์ใช้จริงได้อย่างถูกต้อง (ทัญญา สุปฏิวิทธา) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการทางปัญญเน้นการไตร่ตรอง ตรวจสอบ และสังเคราะห์ความรู้ จะช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดวิจารณญาณที่ถ่องแท้ สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีสุตา ตัวโต๊ด และวัชร ช่างบุญเรือง (2567) ที่พบว่า ครุ่นาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้มากขึ้น โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์การสร้างเนื้อหาและนำเสนอ ก่อน ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถเชิงปฏิบัติ และทักษะใหม่ๆ

3.3 ด้านการเข้าถึงสื่อดิจิทัล พบว่า มีแนวทาง ดังนี้ 1) ผู้เรียนต้องเปิดรับข้อมูลจากหลายแหล่ง เรียนรู้ให้หลากหลาย เปิดใจกว้างในการรับสาร (พหุสูตร) 2) ผู้เรียนต้องจดจำสาระสำคัญ ประเด็นหลัก โดยใช้การจดบันทึก หรือจับประเด็นสำคัญของข่าวสารให้แม่นยำ (ธตา) 3) ผู้เรียนต้องนำสารที่ได้รับมาทบทวน พูดคุย หรือแลกเปลี่ยน แล้วถ่ายทอด หรือสื่อสารออกมาได้อย่างคล่องแคล่ว ชัดเจน เหมาะสมกับกาลเทศะ ถูกต้องตามเนื้อหา (วจสา ปริจิตา) 4) ผู้เรียนต้องพิจารณาใคร่ครวญจนเห็นเป็นภาพ เกิดความสว่างชัดเจนในใจ ไม่เชื่อทันที (มนสาณูปกชิตา) 5) ผู้เรียนต้องนำข้อมูล สรุปเป็นแนวคิดของตนเองได้ตีโจทย์ให้แตก

แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น สามารถสรุปสาระสำคัญของสื่อที่อ่าน หรือฟังได้ด้วยตัวเอง (ทฤษฎีสารสนเทศ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การเข้าถึงด้วยปัญญานั่นกระบวนการตระหนักรู้ เลือกรับ และกลั่นกรองข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้ตื่นรู้ทางดิจิทัลที่สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำ และเป็นอิสระทางความคิดได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Ismail et al. (2025) ที่พบว่า โครงสร้าง LMS สามารถปรับตามพื้นฐานผู้เรียนและมีระบบประเมินผลที่ชัดเจน จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ดิจิทัลในสถาบันการศึกษาได้

3.4 ด้านการสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล พบว่า มีแนวทาง ดังนี้ 1) ผู้เรียนต้องใช้สื่อโซเชียลมีเดีย และแพลตฟอร์มออนไลน์อย่างมีสติ การคัดกรองข้อมูลจริงหรือเท็จก่อนแชร์ (พหุสสุตา) 2) จัดจำแนกสาระสำคัญ วิเคราะห์ และคัดกรองข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ก่อนนำไปใช้ หรือแชร์ต่อ คำนึงถึงเวลาและสถานที่ในการสื่อสาร (ธตา) 3) นำเสนอข้อมูลด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายไม่สร้างข้อมูลเท็จ หรือข้อมูลที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ใช้ภาษาที่เหมาะสมและสุภาพ (วจสา ปริจิตา) (4) ผู้เรียนต้องรู้จักกลุ่มเป้าหมาย ต้องเลือกเนื้อหา เลือกใช้ภาษา สาระรูปแบบที่เหมาะสม เน้นสร้างประโยชน์สูงสุด (มนสานุเปกขิตา) (5) การสื่อสารต้องขบคิดจนแตกฉาน การประยุกต์สื่อสรุปสาระสำคัญได้ด้วยตัวเองด้วยความเข้าใจของตนเอง (ทฤษฎีสารสนเทศ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสื่อสารโดยใช้สติและปัญญาในการกลั่นกรองสารก่อนส่งต่อ จะช่วยลดปัญหาข่าวลวงและความขัดแย้ง โดยคำนึงถึงกาลเทศะและผู้รับสารเป็นสำคัญ อันจะนำไปสู่การสื่อสารที่สร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม สอดคล้องกับผลการวิจัยของฐิตินันท์ ปัญงพงษ์ และคณะ (2568) ที่พบว่า ครูและผู้บริหารมีความพึงพอใจสูง และสามารถใช้เป็นเวทีแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน

3.5 ด้านการคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล พบว่า มีแนวทาง ดังนี้ 1) ผู้เรียนต้องเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากหลากหลายช่องทางดิจิทัล ไม่จำกัดเพียงด้านเดียว (พหุสสุตา) 2) ผู้เรียนต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายช่องทาง ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์สื่อดิจิทัล วิเคราะห์เนื้อหา ตรวจสอบ และบรรยายรายละเอียด (ธตา) 3) นำข้อมูลที่รับมาทบทวนพินิจแยกเปลี่ยนประเด็นกับผู้อื่น ทำความเข้าใจ จำแนกสาระสำคัญได้แม่นยำ แล้วทบทวนวิเคราะห์ซ้ำ (วจสา ปริจิตา) (4) ผู้เรียนต้องนำข้อมูลที่รับมาพิจารณาตรึงตรองจนเห็นภาพชัดเจน และเข้าใจสาระสำคัญอย่างถ่องแท้ หาความน่าเชื่อถือของเนื้อหา (มนสานุเปกขิตา) (5) ผู้เรียนต้องวิเคราะห์เจตนาโดยทำความเข้าใจลึกซึ้ง ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลดิจิทัลก่อนเชื่อ (ทฤษฎีสารสนเทศ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการตรวจสอบ วิเคราะห์ และไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง ทำให้ผู้เรียนเกิดวิจรรณญาณที่แข็งแกร่ง สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและเจตนาแฝงของสื่อได้อย่างถ่องแท้ท่ามกลางข้อมูลที่หลากหลาย สอดคล้องผลการวิจัยของศิริญาภา ทองมะหา และคณะ (2562) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนนิเทศศาสตร์ตามหลักพหุสสุตา 5 ของโรงเรียนในเครือข่าย มีทั้งด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน สื่อ กิจกรรมและการประเมินผล โดยเน้นการฟัง การจดจำ การเข้าใจและปฏิบัติจริง การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ประยุกต์ ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลตามหลักพหุสสุตา 5 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าชนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ 1) การสร้างสื่อดิจิทัล (Digital Media Design) เน้นออกแบบสื่อให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ท้องถิ่น โดยประยุกต์หลักพหุสสุตา 5 (ฟัง คิด ปฏิบัติ วิจรรณ) เพื่อเปลี่ยนบทบาทครูเป็นผู้ออกแบบเนื้อหาที่เชื่อมโยงชีวิตจริง ทั้งนี้ ต้องอาศัย

งบประมาณและการพัฒนาทักษะครู เพื่อให้การสร้างสื่อมีคุณภาพและมีความต่อเนื่อง 2) การใช้งานสื่อดิจิทัล (Digital Media Using) ต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของครู มุ่งเน้น Active Learning ผ่าน LMS และเครื่องมือที่หลากหลาย โดยใช้หลักพหุสูตร 5 เชื่อมโยงความรู้คู่คุณธรรม เพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ใช้งานสื่ออย่างปลอดภัย รับผิดชอบ และสร้างสรรค์ 3) การเข้าถึงสื่อดิจิทัล (Digital Media Accessing) มุ่งลดความเหลื่อมล้ำผ่านความร่วมมือของเครือข่าย โดยจัดหาอุปกรณ์และตั้งศูนย์กลางทรัพยากรดิจิทัลเพื่อใช้ร่วมกัน ออกแบบสื่อที่หลากหลายรองรับความแตกต่างของผู้เรียน ควบคู่กับมาตรการความปลอดภัยของข้อมูลและการคัดกรองเนื้อหาให้เหมาะสม 4) การสื่อสารผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Communication) เน้นการสื่อสารสองทางผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี โดยใช้กระบวนการ PLC เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลของครูอย่างต่อเนื่อง และ 5) การคิดวิเคราะห์สื่อดิจิทัล (Digital Media Critical Thinking) ใช้หลักพหุสูตร 5 เป็นกรอบในการแยกแยะข้อมูลและวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ ควบคู่กับการใช้ Big Data ติดตามพฤติกรรมผู้เรียน เพื่อประเมินกระบวนการ ฟัง คิด จำ ปฏิบัติ วิพากษ์ อันนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการสอนให้ตรงจุด สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ท่าขนุน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการสื่อสารผ่านดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นควรบูรณาการศักยภาพด้านการสื่อสารที่เข้มแข็งของบุคลากร มาใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะด้าน

อื่นๆ โดยใช้แพลตฟอร์มการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เช่น Line OpenChat หรือ MS Teams เป็นเวทีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครูได้แลกเปลี่ยนไฟล์สื่อที่สร้างขึ้น และแบ่งปันเทคนิคการนำเสนอไปสอน ซึ่งจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ภายในเครือข่ายอย่างรวดเร็ว

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ด้านดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายการจัดการศึกษา ทำขุมน-สหกรณ์นิคม จังหวัดกาญจนบุรี ในด้านการสร้างสื่อดิจิทัล และด้านการใช้งานสื่อดิจิทัลมีค่าน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ควรเร่งกำหนดนโยบายสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นต่อการผลิตและใช้งานสื่อดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาซอฟต์แวร์ลิขสิทธิ์และอุปกรณ์ผลิตสื่อที่มีคุณภาพ ให้แก่ศูนย์สื่อการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย เพื่อลดข้อจำกัดด้านเครื่องมือและส่งเสริมให้ครูสามารถสร้างสรรค์และนำสื่อไปใช้งานได้มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ดิจิทัลตามหลักพหุสูตร 5 สำหรับโรงเรียนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยให้ได้นวัตกรรมหรือคู่มือการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม นำไปสู่การทดลองใช้จริงเพื่อยืนยันประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะครูและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลกระทบของการใช้สื่อดิจิทัลที่มีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจบริบทเฉพาะทางวัฒนธรรมและอุปสรรคในการเข้าถึงสื่อ นำไปสู่การออกแบบเนื้อหาและเลือกใช้เครื่องมือที่ลดความเหลื่อมล้ำและเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แผนยุทธศาสตร์การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.
- กฤตย์ชัชวาลย์ สารนอก และคณะ. (2562). องค์ประกอบและสถาปัตยกรรมระบบของระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนการสอน ด้วยการเล่าเรื่องแบบดิจิทัลสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. สิกขาวารสารศึกษาศาสตร์, 6(2), 97-98.
- จิตินันท์ ปัญจพงษ์ และคณะ. (2568). รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. Journal of Liberal Arts, 16(2), 2.
- ประทุม สัจจินานนท์. (2564). การบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางการศึกษาในพื้นที่พิเศษ: กรณีศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 45(2), 45-58.
- พระครูปลัดประภัสร์พันธ์ ปนาโท และคณะ. (2563). การศึกษาการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนตามหลักพหุสูตร 5 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา, 10(3), 77.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์.

- วชิระ บุญสาร. (2564). แนวทางการพัฒนาความเป็นองค์กรดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรกฤต เกื่อนช้าง. (2561). การพัฒนาคุณธรรมและพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนด้วยกระบวนการสร้างสรรค์เชิงพุทธ. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์.
- ศรีสุดา ดั่งงัด และวัชร ช่างบุญเรือง. (2567). ผลการศึกษาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงแพร่ระบาดและช่วงหลังโควิด-19 สำหรับครู. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรมและวิศวกรรมศึกษา, 15(3), 53-54.
- ศิริญาภา ทองมะหา และคณะ. (2562). แนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ตามหลัก พหุสูตร 5 ของโรงเรียนในเครือข่ายที่ 49 สำนักงานเขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 6(1), 28-29.
- สาวิตรี ผิวงาม และคณะ. (2566). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในการจัดการการเรียนรู้ดิจิทัล. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 10(3), 214-215.
- Ismail, I. L., et al. (2025). Leveraging Learning Analytics to Assess Micro-Credential Effectiveness in Probability Education. International Journal of Research Publications, 9(3), 2097–2104.